DOI: https://doi.org/10.53486/sstc2026.v3.77
CZU: 657.41/.45:336.13/.14

BUDGETARY ACCOUNTING: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES IN THE CURRENT CONTEXT

CONTABILITATEA BUGETARĂ: PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI ÎN CONTEXTUL ACTUAL

ZAUR Eduard, masterand, specialitatea: Audit și Guvernanță Corporativă
ORCID: 0009-0005-9171-2437
Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, România, Str. Universității, Nr.13
Telefon: +40733952157
e-mail: eduard.zaur@student.usv.ro

Abstract: *In the context of current economic and technological transformations, budgetary accounting is gaining a strategic role in the efficient management of public resources. The paper aims to analyze the main challenges and opportunities of budgetary accounting in the public sector. The research methodology is based on the analysis of specialized literature, the comparative method and the synthesis of relevant information. The results highlight the impact of digitalization, the harmonization of accounting standards and transparency requirements on the public accounting system. The conclusions emphasize the need to modernize budgetary accounting to increase the efficiency and quality of decisions in public administration.*
Keywords: *budgetary accounting; public sector; digitalization; transparency; financial reporting*
JEL CLASSIFICATION: H83; M41; M48

INTRODUCERE

Contabilitatea bugetară reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai sistemului financiar public, având rolul de a asigura evidența, controlul și raportarea modului în care sunt gestionate resursele financiare ale statului. În contextul actual, marcat de globalizare, instabilitate economică și presiuni crescute asupra bugetelor publice, importanța contabilității bugetare este mai mare ca oricând.

Transformările tehnologice, în special digitalizarea, dar și necesitatea alinierii la standarde internaționale, determină o schimbare de paradigmă în contabilitatea publică. Aceasta nu mai este limitată la funcția de înregistrare a operațiunilor, ci devine un instrument strategic pentru managementul public și pentru fundamentarea deciziilor economice. În același timp, cetățenii și instituțiile internaționale solicită un nivel mai ridicat de transparență și responsabilitate în utilizarea fondurilor publice. Acest lucru determină necesitatea dezvoltării unor sisteme contabile moderne, capabile să furnizeze informații relevante, fiabile și în timp util.

Scopul prezentei lucrări este de a analiza principalele provocări și oportunități ale contabilității bugetare în contextul actual, precum și de a evidenția direcțiile de dezvoltare necesare pentru creșterea eficienței și transparenței în sectorul public.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Analiză succintă a surselor bibliografice în domeniul problemei cercetate

Contabilitatea bugetară reprezintă un domeniu intens analizat în literatura de specialitate, fiind abordată din perspectiva modernizării sectorului public și a creșterii transparenței financiare. Studiile evidențiază tranziția de la un sistem contabil bazat pe execuția bugetară la unul orientat spre performanță și sustenabilitate.

În plan teoretic, literatura subliniază necesitatea reformării contabilității guvernamentale prin adoptarea contabilității de angajamente, care oferă o imagine mai fidelă asupra poziției financiare a instituțiilor publice (Chan, 2003). În același sens, implementarea standardelor internaționale de

contabilitate pentru sectorul public (IPSAS) este considerată esențială pentru creșterea comparabilității și transparenței informațiilor financiare (Brusca & Martínez, 2016).

De asemenea, conceptul de „New Public Management" a influențat semnificativ reformele din sectorul public, inclusiv contabilitatea bugetară, orientând-o către eficiență și rezultate (Hood, 1995). În completare, studiile recente evidențiază rolul informațiilor contabile în procesul decizional și necesitatea integrării tehnologiilor informatice în sistemele contabile publice (Mack & Ryan, 2007).

În literatura contemporană, un accent deosebit este pus pe digitalizarea contabilității bugetare, fiind analizate efectele implementării sistemelor informatice integrate asupra eficienței și transparenței raportării financiare. În acest context, utilizarea platformelor electronice, precum sistemul Forexebug, este considerată un pas important în modernizarea administrației publice.

Din punct de vedere legislativ, cadrul normativ din România reglementează organizarea și funcționarea contabilității bugetare printr-o serie de acte normative fundamentale. Astfel, Legea contabilității nr. 82/1991 stabilește principiile generale ale contabilității și obligațiile entităților publice privind organizarea și conducerea evidenței contabile (Legea nr. 82/1991). În completare, Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice reglementează procesul bugetar, execuția bugetară și responsabilitățile instituțiilor publice în gestionarea fondurilor (Legea nr. 500/2002).

De asemenea, Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice detaliază modul de aplicare a principiilor contabile în sectorul public (OMFP nr. 1917/2005).

Analiza surselor bibliografice și legislative evidențiază faptul că contabilitatea bugetară se află într-un proces continuu de transformare, determinat de necesitatea alinierii la standardele internaționale și de adaptarea la cerințele societății moderne. Integrarea tehnologiilor digitale și consolidarea cadrului legislativ reprezintă direcții esențiale pentru dezvoltarea viitoare a acestui domeniu.

Descrierea metodelor de cercetare utilizate

În vederea realizării prezentei cercetări, au fost utilizate metode științifice specifice domeniului economic și contabil, care permit analiza complexă a contabilității bugetare în contextul actual.

În primul rând, s-a utilizat *metoda analizei documentare*, care a constat în studierea literaturii de specialitate și a cadrului legislativ aplicabil contabilității publice. Această metodă a permis identificarea principalelor concepte teoretice, tendințe și direcții de dezvoltare ale contabilității bugetare, precum și a reglementărilor specifice din România.

De asemenea, a fost utilizată *metoda comparativă*, prin intermediul căreia au fost analizate diferențele dintre contabilitatea bugetară tradițională și cea modernă, bazată pe digitalizare. Această abordare a facilitat evidențierea avantajelor sistemelor informatice, în special a platformei Forexebug, în raport cu metodele clasice de raportare financiară.

Un rol important l-a avut și *metoda sintezei*, utilizată pentru integrarea informațiilor obținute din surse diverse, în scopul formulării unor concluzii coerente privind provocările și oportunitățile contabilității bugetare.

Nu în ultimul rând, a fost utilizată *metoda studiului de caz implicit*, prin analiza sistemului Forexebug ca exemplu concret de digitalizare a contabilității bugetare în România, evidențiindu-se impactul acestuia asupra eficienței și transparenței raportării financiare.

Prin combinarea acestor metode, cercetarea oferă o perspectivă integrată asupra contabilității bugetare, contribuind la o mai bună înțelegere a transformărilor actuale din sectorul public.

Rezultatele obținute

Analiza realizată în cadrul prezentei cercetări a evidențiat faptul că contabilitatea bugetară se află într-un proces accelerat de transformare, determinat de evoluțiile tehnologice, de cerințele de transparență și de necesitatea alinierii la standardele internaționale.

Un prim rezultat important constă în identificarea principalelor deficiențe ale sistemului tradițional de contabilitate bugetară, caracterizat prin procese manuale, timp ridicat de prelucrare a datelor și un nivel crescut al erorilor. Aceste limitări afectează calitatea informațiilor financiare și reduc capacitatea instituțiilor publice de a lua decizii eficiente.

Un alt rezultat semnificativ este evidențierea rolului determinant al digitalizării în modernizarea contabilității publice. Implementarea sistemelor informatice integrate, precum Forexebug, contribuie la automatizarea proceselor contabile, la reducerea erorilor și la creșterea vitezei de transmitere a informațiilor financiare. Astfel, se observă o îmbunătățire semnificativă a eficienței operaționale și a calității raportărilor.

De asemenea, cercetarea a evidențiat faptul că utilizarea sistemului Forexebug permite monitorizarea în timp real a execuției bugetare, facilitând controlul financiar și luarea deciziilor la nivel managerial. Acest aspect reprezintă un progres important față de metodele tradiționale, unde informațiile erau disponibile cu întârziere.

Un alt rezultat relevant îl constituie identificarea impactului standardelor internaționale de contabilitate (IPSAS) asupra sistemului contabil public. Adoptarea acestora contribuie la creșterea transparenței și comparabilității informațiilor financiare, facilitând integrarea în contextul economic european și internațional.

În același timp, rezultatele cercetării arată că integrarea contabilității bugetare în procesul decizional conduce la îmbunătățirea managementului public, prin furnizarea unor informații relevante și actualizate privind utilizarea resurselor financiare.

Rezultatele obținute sunt evidențiate în tabelul nr. 1 relevând faptul că modernizarea contabilității bugetare, prin digitalizare și armonizare legislativă, reprezintă o condiție esențială pentru creșterea eficienței administrației publice și pentru consolidarea transparenței financiare.

Tabelul 1. Compararea contabilității bugetare tradiționale și a celei digitalizate (Forexebug)

Nr. crt.	**Criteriu analizat**	**Contabilitate bugetară tradițională**	**Contabilitate digitalizată (Forexebug)**
1	Modul de înregistrare	Manual sau semi-automat	Complet digital, automatizat
2	Transmiterea datelor	Pe suport hârtie sau fișiere separate	Transmitere online în timp real
3	Timp de procesare	Ridicat, cu întârzieri frecvente	Redus, aproape instant
4	Gradul de eroare	Ridicat (erori umane frecvente)	Scăzut, datorită validărilor automate
5	Accesibilitatea informației	Limitată, greu de centralizat	Acces rapid și centralizat
6	Nivelul de transparență	Redus	Ridicat
7	Controlul financiar	Întârziat și dificil	Monitorizare în timp real
8	Necesitatea personalului	Ridicată (multe operațiuni manuale)	Optimizată (accent pe competențe digitale)
9	Interoperabilitate	Redusă între instituții	Ridicată prin integrarea sistemelor
10	Suport decizional	Limitat	Îmbunătățit prin date actualizate

Sursa: Elaborare proprie pe baza literaturii de specialitate și a informațiilor privind sistemul Forexebug (Ministerul Finanțelor, 2023).

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

Analiza realizată evidențiază faptul că contabilitatea bugetară se află într-un proces amplu de transformare, determinat de evoluțiile economice, tehnologice și instituționale. În contextul actual, caracterizat prin digitalizare accelerată și cerințe crescute de transparență, sistemele contabile din sectorul public trebuie adaptate pentru a răspunde noilor provocări.

Rezultatele cercetării arată că principalele dificultăți ale contabilității bugetare sunt reprezentate de digitalizarea incompletă, complexitatea cadrului legislativ și deficitul de resurse

umane specializate. În același timp, presiunea pentru transparență și responsabilitate determină necesitatea îmbunătățirii sistemelor de raportare financiară.

Implementarea sistemului Forexebug reprezintă un pas important în modernizarea contabilității bugetare din România, contribuind la creșterea eficienței, la reducerea erorilor și la îmbunătățirea controlului execuției bugetare. Studiul de caz analizat confirmă faptul că digitalizarea proceselor contabile aduce beneficii semnificative, însă implică și provocări legate de adaptarea organizațională și de pregătirea personalului.

În acest context, se pot formula următoarele recomandări:

- *accelerarea procesului de digitalizare* a contabilității bugetare, prin extinderea și optimizarea sistemelor informatice existente, inclusiv Forexebug;
- *simplificarea și stabilizarea cadrului legislativ*, pentru a asigura aplicarea coerentă a normelor contabile;
- *investiții în formarea profesională continuă a personalului*, în special în domeniul utilizării sistemelor informatice;
- *dezvoltarea interoperabilității între sistemele informatice publice*, pentru a facilita schimbul de date și integrarea informațiilor;
- *îmbunătățirea mecanismelor de control intern și audit*, pentru a crește credibilitatea raportărilor financiare;
- *promovarea transparenței și a accesului la informațiile publice*, prin utilizarea platformelor digitale;
- *alinierea la standardele internaționale (IPSAS)*, pentru creșterea comparabilității și calității informațiilor financiare.

În concluzie, modernizarea contabilității bugetare reprezintă o condiție esențială pentru creșterea eficienței administrației publice și pentru consolidarea încrederii cetățenilor în instituțiile statului. Valorificarea oportunităților oferite de digitalizare și depășirea provocărilor existente pot transforma contabilitatea bugetară într-un instrument strategic pentru dezvoltarea durabilă a sectorului public.

REFERINȚE:

1. Brusca, I., & Martínez, J. C. (2016). Adoption of IPSAS in Europe: A comparative study. *Public Money & Management, 36*(3), 181–188.
2. Chan, J. L. (2003). Government accounting: An assessment of theory, purposes and standards. *Public Money & Management, 23*(1), 13–20.
3. Hood, C. (1995). The "new public management" in the 1980s: Variations on a theme. *Accounting, Organizations and Society, 20*(2–3), 93–109.
4. Mack, J., & Ryan, C. (2007). Is there an intellectual crisis in public sector accounting? *Financial Accountability & Management, 23*(2), 129–153.
5. Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, republicată în Monitorul Oficial al României.
6. Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1917/2005 pentru aprobarea normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice.
7. Legea contabilității nr. 82/1991, republicată în Monitorul Oficial al României.
8. Ministerul Finanțelor. (2023). *Sistemul național de raportare Forexebug*. https://forexebug.mfinante.gov.ro
9. Ministerul Finanțelor. (2023). *Ghid privind utilizarea sistemului Forexebug*. https://mfinante.gov.ro

Coordonator științific: MARIAN SOCOLIUC
ORCID: 0000-0001-6378-6686
Universitatea „Ștefan cel Mare" din Suceava, România, Str. Universității, Nr.13
Telefon: +40740027973
e-mail: marian.socoliuc@usm.ro